Дня 24.XI–30.XI 1925. Przesyłka pocztowa uiszczona ryczałtem ВАРШАВА Рік I.

СТРАЖНИЦЯ УКРАЇНСЬКА

ВИДАВЕЦЬ І НАЧАЛЬНИЙ РЕДАКТОР Др. Тадей Кончиньскі

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ WARSZAWA, Nowy-Świat № 41 m. 27.

Конто почтове № 1877. Телеф. 296-40.

Польська Держава в дні перелому.

Як повідомляли ми в попередньому числі, премер Владислав Грабські 13 ц. листопада подався до демісії. Зробив він це добровільно. Як відомо, Сойм більшістю голосів ухвалив йому вотум довірря, відкидаючи поправки, скеровані проти його урядуванню.

Зробив він це через те, що по державі ширилися переконання, що його політика є занадто тверда й неуступлива для платників податків та що він занедбав справи господарчі й промислові.

Цього погляду опозиції не поділяла Соймова більшість, але премер Грабські, маючи на оці добро держави й не бажаючи допустити до зрісту незадоволення в країні й до взаємної боротьби між партіями, вирішив уступити. В прощальній промові б. премер заявив, що інтереси Річипосполитої вимагають не боротьби, а порозуміння між якнайбільшим числом груп, щоб новий уряд мав міцніше опертя серед мас, особливо селянських, ніж він це мав.

Це уступлення робить честь творцеві польської валюти. Офірував своєю особою, щоб полегшити виконання важливих дальших державних завдань.

Новий уряд має перед собою велику й відповідальну працю до виконання. Про задоволення домагань одної якої - небудь групи населення коштом инших груп не може бути й розмови. Сучасна держава не може знести такої політики. Перед війною держави могли керуватись такими ганебними методами, які дозволяли їм задовольняти потреби якої-небудь одної частини населення, роблячи це на шкоду инших груп чи народів у державі. Тоді внутрішні й зовнішні інтереси держави не були так тісно звязані між собою, як це є в теперешні повоєнні часи.

Нині державний апарат є дуже чулий на всякі заколоти в державі. Він відповідає на них або дорожнечою, або спадком валюти, або утрудненим кредитом, або загальним зубожінням у країні.

Тому то, в розумінні цих державних потреб повстала думка створити уряд коаліційний, з представників ріжних груп, який би висунув на перший плян такі справи, які цікавлять усіх громадян Річипосполитої; такий уряд міг би виключити з свого програму партийні бойові гасла, присвячуючи всю свою увагу господарчим і фінансовим питанням з метою їх щасливого розвязання.

Треба надіятись, що новий уряд, тримаючись засади, яка висловлена вище, що ні одна частина населення не може бути без шкоди для держави ні упревілейована ні упосліджена, зверне належну увагу на задоволення всіх слушних потреб українського народу.

——):(——

Склад нового кабінету.

20 ц. листопада п. А. Скржинскі склав і п. Президент затвердив новий уряд, в який входять:

1. **А. Скржиньскі** — премер і міністр закордонних справ.
2. **Є. Здзєховскі** — міністр скарбу.
3. **Вл. Рачкевич** — внутрішніх справ.
4. **Ст. Грабскі** — освіти і ісповідань.
5. **Бр. Земецкі** — праці.
6. **Осецкі** — промислу й торговлі.
7. **Хондзинськi** — залізниць.
8. **Пєхоцкі** — справедливости.
9. **Кернік** — рільництва.
10. **Радван** — реформ рільних.
11. **Морачевскі** — роботи публичні.
12. Справи військові — вакансія.

Новий кабінет має добрі можливости.

Новий кнбінет, створений мін. Александром Скржинським, є кабінетом коаліційним, до якого ввійшли представники більших польських груп сеймових від крайньої (ППС) до правиці; не ввійшли де-які менші групи й національні меншости.

Новий уряд має в Соймі 320 голосів. Для Польщі це є дуже вдале розвязання міністерської кризи, бо міністр Скржинські буде виступати за кордоном у подвійній ролі: як Голова Ради Міністрів і як Міністр Закордонних Справ. Крім цього буде могти покликатися, що дуже поважна соймова більшість підтримує його в державі. Наслідком таких політичних відносин буде те, що Міністр Скржинські матиме можливість заключати корисні для Польської Республіки як політичні, так і фінансові умови. Завдяки цьому, одержимо заграничні позички на низьких процентах, що дозволить урядові розширити й полегшити грошовий кредит у країні.

Пазюри московського панрусізму нищать українські надії.

В одному з останніх чисел українського часопису „Діло“ була вміщена стаття, яка вказує, що в дотеперішньому українсько - совітському співжиттю, наступили поважні тертя. Суперечки, а навіть виразний конфлікт на грунті шкільництва розвивається між українцями й совітськими володарами що-раз сильніше. Знаний український діяч і журналіст Одинець виступив підчас нарад Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету з протестом проти скорочень, які вводить совітський уряд на українське шкільництво, та проти накидання українцям російських книжок, „Діло“ в цьому факті бачить початок національної боротьби українців з московськими володарями.

——):(——

Німецькі монархисти хочуть відбудовати трон.

Таємні організації, підбадьорені поведінкою Баварії та инших частин Німецької Республики, почали піднімати голову й в Східній Прусії. Німецька поліція напала на слід таємної організації, яка має своєю метою зробити монархичний переворот і обеднатися з такими ж організаціями Гданська й Республики. Заарештовано 20 керманичих монархистів і знайдено значні запаси рушниць та иншої зброї, як рівно ж і амуниції, схованої від Міжнародньої Контрольної Комісії по великих маєтках. Зазначена організація була утримувана коштом юнкерів Східньої Прусії. Вона складалася почасти з місцевих елементів, що виступали підчас путчу Коппа, почасти з членів розбахівської організації, що оперували на Горішньому Слезку.

Дальше слідство ведеться.

Дамаск є місцем страшної боротьби.

Французьке військо, зібране довкола Дамаска, вдруге обстрілювало місто протягом 24 годин. Причиною бомбардування було те, ще повстанці зайняли де-які частини міста, продершися через ланцюх французького війська, що оточує Дамаск. Наслідком обстрілу виникли пожежі.

Французи змушені були роспочати цей страшний обстріл через те, що повстанці виперли їх з південної частини міста. Боротьба на передмістях тревала цілу ніч. Повстанці окопалися на вулицях і завзято борються.

Англійський уряд вислав на кордони Сирії значніші відділи війська, бо повстанці починають загрожувати англійській території. Більша частина центральної Сирії знаходиться в руках повстанців, які мають біля 30 тисяч добре озброєних вояків. Тамтейша місцева поліція й жандармерія симпатизує повстанцям і часто переходить на їх сторону.

——oxo——

Мусоліні диктатором Італії.

Італійська Рада Міністрів затвердила проект устави, яка дає премеру Муссоліньому широкі уповноваження в справах адміністрації. Ніякий проект не може бути відданий на розгляд парляменту без спеціяльного дозволу Муссолінього. Муссоліні має право призначати й звільняти міністрів. Хто загрожує життю або свободі італійського міністра, той буде покараний вязницею на ціле життя. За усну або пісьменну образу премера або міністрів визначається кара до 30 місяців вязниці.

Гірке розчарування французьких учених.

На 200-літній ювилей російської академії наук у Петрограді їздило кількох представників французьких університетів. Один з них оповів співробітникові газети „Матен“ таке:

Результати совітської шкільної реформи є дуже марні. Науковий рівень значно нижчий, ніж в инших країнах Европи. „Очищеня“ шкіл від дітей інтелігенції дало лихі паслідки. Большевики надіялися, що з російського народу забе якась надзвичайна сила, але помилилися, тому змушені були прийняти на університети 600 „буржуазних“ студентів.

Щоб показати гостям, що російські народні маси беруть участь у святі, уряд змушував їх вислуховувати несчислимі промови ріжних робітничих організацій, що протягом кількох годин проходили біля дому, де замешкали учені гості.

„Це страшенно втомляло“... додав французький учений,

——):(——

Німці не можуть зброїтися.

Міжнародній військовий комітет, після розгляду німецької відповіді конференції Амбасадорів, зробив такі зауваження. Німеччина не може мати головнокомандуючого військових сил, а тільки начальника генерального штабу. Крім цього, союзники повинні домагатися припинення тої військової вправи яка ведеться в ріжних організаціях. Далі — поліція не повинна бути другою армією, що має військову організацію, військове командування, озброєння й вирядження. Домагатися, щоб поліція складала з владою контракти на ціле життя, а не на 12 років, як тепер, і щоб її було в касарнях не більше 35.000 чоловіка.

DRUKARNIA „ROTACYJNA“ J. BURIANA, PRZEJAZD 9.